

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Hol van az igazság?

Nyílt levél Günther Antal igazságügyminiszter Urhoz.

Nagyméltóságos Miniszter Ur!
Kegyelmes Uram!

Egy jajszó hallszik végig az országon!

Behatolt már a gunyhótól a palotáig és feljutott abba a nagy fényes Házba is, melynek márványfalai csillognak az aranyozástól, mintha fényes anyagi helyzetünknek ragyogó megtestesítője volna; ez a „Ház“ a magyar törvényhozás háza, ahol a népképviselők a népek millióinak jogot, igazságot és ennek alapján anyagi jólétet, erkölcsi erőt volnának hivatva nyújtani

Egy jajszó zokog végig az országon!

Belesir minden igaz magyar ember lelke, belevegyül minden hazáját igazán szerető magyar ember panaszba! Ez a jajszó most elementáris erejével már felrázta apáthiájából a közvéleményt, gondolkozóba ejtette a gondolkozni tudó és szerető honatyákat és megdöngette hatalmas szövegével ama fényes nagy Háznak a kapuját is úgy, hogy a benne levők megdöbbenve, lelkükben megrázkódva hallgatják — a magyar nép siró, zokogó, panaszos jajszavát!

Fogyunk! Pusztulunk! Vesszünk!

Érzik ezt most már nemcsak a periferiákon, ahol a pusztulás arányait közvetlenebbül észlelhetik, de érzik és tudják már az ország szívében is, mert a megdöbbenő statisztikai adatok kíméletlenül és meztelenül tárják fel a tovább nem leplezhető igazságot: hogy a magyar nép megmozdult, megindult és tömegesen, ijesztő számarányban hagyja itt azt a földet, melyet ősei vérről áztatva, egy szebb és jobb jövő reményébe vetett szent hittel, az utódok számára megszereztek. Keressük az indító okokat; gyülesezünk, ankette-zünk a baj eredetének felkutatására és legjobbaink minden tudásukkal a radikális gyógyszer, — a megmentés, az itthontartás nagy problémájának megoldásán tanakodnak.

Keressük, kutatjuk — az igazságot!

Keressük, kutatjuk, miért vagyunk épen mi az a szerencsétlen nemzet, melynek fiai ezrével

veszik kezükbe a vándorbotot, és elmennek messze attól a földtől, ahol bölcsőjük ringott, — a hol édes anyjuk boldog mosolya volt első gyógyogésüknek őrző anyala?

Állítják, mondják, sőt bizonyítják is sokszorosan, hogy a népben felébredt meggazdagodási vágy, a kultúrával fejlett és előbbrehaladt igényeknek kielégítése volna egyik főoka a kivándorlásnak. Az előbbi — némi fentartással, — hajlandó volnék magam is elfogadni; de oly természetesnek látszik, hogy minden emberi lény, — az önfentartás ösztönének harcában, — igyekszik magának minél kedvezőbb anyagi helyzetet biztosítani, hogy ezért, — ha igaztalanok nem akarunk lenni, — senkit sem kárhoztathatunk.

Tilalommal, gátló törvényekkel, erőszakos intézkedésekkel a kivándorlást megakadályozni nem lehet. Az egyéni szabadságot korlátozni nem szabad, embereket, százakat és százazreket a boldogulásuk vélt útjától kárhatalommal elzárni — nem volna humánus cselekedet.

Itt nemcsak az agyunkkal, — a szívünkkel is kell gondolkoznunk.

Kegyelmes Uram! Én nem vagyok jogász, nem mélyedtem el a törvények labirintusában, én az egyszerű józan eszemmel és mélyen érző, elborult igaz hazafiui szívemmel tapogatózom a sötétségben és itt a nép közvetlen közelében keresem, fűr-késem az utat a világosság — az igazság felé; és egy kijelölt nyomon haladva, eljutottam annak felismerésére: hogy ezt a népet és különösen a mi székely népünket, nem romlásnak indult erkölcei, nem a hazaszeretet hiánya, hanem a kétségbeesés nagy szegénysége, munkájának hitvány értéke kergeti és űzi el a családi tüzhelytől; aki másban keresi az okot, aki a népet mással vádolja, az hamis nyomokon jár; nem tekintett be a nép lelki életébe, nem tette kezét a nép sajtó sebeire, mert csak az agyával és nem a szívével gondolkozott.

Ez a nép szegény, — nagyon szegény — egyenlő az utolsó koldussal! Szegénységének

oka: az eladósodása; eladósodásának oka: földjének csekély terjedelme és még csekélyebb termelőképessége, úgy hogy egy évi áldatlan termése feltétlenül az adósság karjaiba dobja.

Az adósság pedig — Kegyelmes Uram, — nálunk olyan, mint a járvány, mely ha egyszer terjed, mindent elpusztít és mindent magával ragad.

A ki a székely kivándorlás okaival igazságosan foglalkozni akar, — aminthogy kell is, mert most ez az igazi első hazafias kötelesség, — az kísérje figyelemmel: az árverési hirdetéseket és önkénytelen ráakad a betegség első körtünetére. Csak egy példával illusztrálom azt, hogy milyen helyes nyomon járok; Péter Pál tartozik 86 koronával; perlik és mivel fizetni nem tud, elrendelik ellene a végrehajtást az összes ingó és ingatlan tulajdonára 86 korona tőke, annak egy évre esedékes 6 százalékos kamataival az eddig felmerült és megállapított ügyvédi díj 68 korona; tehát a már megállapított és még ezután felmerülő költségek megkétszereztek a tartozást. A végrehajtás, az adósnak nemcsak ezen tartozást fedező ingatlan értékéig, hanem egész vagyonára fogantatósítatik és a legtöbb esetben megtörténik, hogy a 600—700 koronára becsült birtok, vagy a kis családi viskó, becsáron alól, 50—60 koronáért, — vevők hiányában, — elkótyavetelődik, pedig ez a befolyt összegecske még a perköltségeket is alig fedezi; a szegény ember tehát ott áll, ház, föld nélkül és még az adósság nagy része is a nyakán maradt, melynek törlesztéséül a törvény, ha a szerencsétlen földönfutó véletlenül csakugyan valamely jövedelmezőbb munkához jutna, ismét kérelmetlenül ráteszi a kezét.

Az igazság tehát az: hogy a legtöbb eladósodott székely család azért vándorol ki, mert tartozásáért elszedték tőle mindenét, a tápláló tehenét, munkáló szarvasmarháját, kicsike földjét és még kisebb viskóját és miután már nincs hova le-
hajítani a fejét, övével együtt kezébe veszi a vándorbotot és elindul új hazát keresni; a másik, szintén eladósodott része a

népességnek, nem várja be a végső katasztrófát, hanem megelőzéskéül utnak indítja családjának minden munkabíró fiatal tagját, hogy azok az idegenből hazaküldendő pénzekkel menthessék meg a család ősi kis fészket és fentartó, tápláló földcsékjét.

Igy fest az igazság közről, a maga rideg valóságában, Kegyelmes Uram!

Szükségét éreztem mindezt elmondani; lelkem ellenállhatatlan parancsának engedtem, midőn népünk sajtó sebeit kérelmetlenül igazsággal rideg meztelenségükben feltártam, mert most midőn az ország közvéleménye a legnagyobb bizalommal, szent hittel látja Nagyméltóságod és puritán jellemű, nagy képzettségű államtitkárja: Meskó László kezeiben a legméltóbb helyen az ország igazságügyét letéve, most reményli ez a szegény, megsanyargatott székely nép is Nagyméltóságod jog és igazságszeretetétől nyomoruságából való megváltását.

Es ha nemes szíve, elismert jog és igazságérzetét támogatja, ha a székely nép elszegényedésének és ezzel a kivándorlás kényszerének határt szabni akar, úgy első sorban vegye revízió alá a végrehajtási törvényeket és szabjon olyan igazságos törvényeket helyébe, melyek szerint a szegény ember birtokát, földjét, házát, családfentartó jószágát csak az eredeti tartozás, a valódi tőke erejéig lehessen lefoglalni és tartozása fedezése után maradjon még annyi eszköze, amivel az életet, ha nehezen is, tovább folytathassa; hiszen a hivatalnokoknak, a fix fizetésben alkalmazott minden egyénnek a fizetése is csak addig és annyira foglalható le, hogy az életfentartáshoz szükséges összeg érintetlenül hagyatik; miért legyen hát csak a szegény ember az a még szegényebb páriája hazájának, — hogy adósságai fedezetére — **egyszerre, mindenét** elvegyék tőle? ...

Nem vagyok jogtudós, Kegyelmes Uram; de van érzésem, van szívem az emberi bajok átértéséhez és átérzéséhez; elborult lélekkel szemlélem, mint

küzködik, mint vergődik ez a nép, míg elhatározza magát: itt hagyja-e ezt a földet, mely bölcsője volt és melyet bizalommal sirjának is hitt?

De az ut a bölcsőtől a sirig nagyon hosszú és a közbeneső élet olyan nehéz, hogy csak nagy és terhes munkával, erős erkölcsi érzékkel lehet vele megküzdeni.

A nép szegény, a nép erőtlenséget támogatni, kivándorlását humánus módon meggátolni — minden igaz magyarnak hazafiúi szent kötelessége.

Kinek-kinek a maga hatáskörében!

Minisztartarsaival, a törvényhozó testülettel karöltve, keresni és találni kell módot, ezt a népet, ennek földjét és birtokát adósságmentesíteni! Mert itt nem csak egyesek, nem is egyes fajok, de az egész ország népének munkaerejének megtartásáról van szó és erre a nemzetnek kell pénzének lenni, ha továbbra is — **magyar akar maradni.**

Eltaláltam, vagy közel jártam-e az igazsághoz, ezt elbírálni Nagyméltóságod bölcseségére bízva, legalázatosabb szolgálja:

Deréki Antal.

Felhívás Székely véreinkhez!

Emlékezzünk!

Alig pár hét választ el március 15-iktől. S akkor ünnepel a magyar! Ünnepel és emlékezik! Fél-századnál több ideje már, hogy elmult az a dicsőséges nap, 1848. március 15-ike; s mégis nem vesztett fényéből semmit; sőt évről-évre fényesebb, ragyogóbb lesz. Milyen igazi tavasz volt az, a zordon tél után! Március 15-ike a legszebb nap a magyar nemzet életében. Fordulópont ez a nap, újjászületésünk fordulója. S az ilyen fordulópont a legalkalmasabb arra, hogy igazán emlékezzünk. Emlékezzünk ne csak szóval, de tettekkel is! Hazafias, nagy tettek napján, hazafias, szép tetteket követni el, ez méltó őseink dicső szelleméhez! Kössük össze mindig a multat a jelenen át a jövővel!

Az Agyagfalvi Székely emlékbizottság azért küzd és fáradozik, hogy az agyagfalvi réten, hol nagynevű székely elődeink a haza ügyeinek megbeszélésére annyi híres országgyűlést tartottak, emléket állítsanak föl. Emléket, nemcsak a mult idők dicső férfaiért, hanem emléket a mi magunk emberséges becsületéért, gyermekeinkért; hadd lássák fényét a jövődők is s tanulják megbecsülni ezt a hont.

Az agyagfalvi székely emlékbizottság hazafias tisztelettel fordul ez alkalommal a Székely néphez, a nép vezetőihez, előjáróikhoz, lekipásztoraihoz, tanítóikhoz, birtokosaihoz, földmivelőikhez egyaránt azzal a kéréssel, hogy tartsák meg az ez évi március 15-iki hazafias ünnepélyeket úgy, hogy nyíljanak alkalma e napon minden embernek arra, hogy filléireivel járulhasson hozzá hazafias, szép célunk megvalósításához. Adakozzunk az agyagfalvi székely emlékoszlopra.

Hazafias tisztelettel kérjük a nép vezetőit, jóakaró barátait s magát a Székely népet, hogy még ott is, ahol ilyen ünnepélyeket tartani nem szoktak, kezdjék meg azt (hiszen egy-két szavallat, ének és beszédből kitelik) s tartsák ez ünnepélyeket önkéntes adományokkal, tetszésszerűen

anyagi hozzájárulással egybekötve az agyagfalvi emlék javára; mert ha csak fillérek gyűlnek is be, azokkal is elősegítik hazafias célunkat.

Keressük föl s járjuk be néha a hazafias lelkesedés tűzének fénye mellett a dicső őseink nagy tetteiről regélő jeltelen téreket is, — s ha sötétség és szomorú pusztaság van ott, gyujtsunk világot, hogy annak fénye mellett meg ne botoljanak unokáink, sőt olvassanak világánál a multból, hogy okulhassanak a jövőre. Mert a néma kö emlékek beszélni is tudnak.

Az agyagfalvi székely emlékre szánt szíves adományok, gyűjtések Ferenczy Jánoshoz, az emlékbizottság pénztárosaához küldendők Székelyudvarhelyre.

Az agyagfalvi székely emlékbizottság nevében hazafias üdvözléssel:

Becsek Aladár, Solymossy Endre,
bizottsági jegyző. bizottsági elnök.

Felebbezés.

A székelylengyelfalvi közbirtokosság elnökségétől az alant következő felebbezés közlésére szólítottunk fel.

Tekintetes közigazgatási erdészeti Bizottság!

A 2150—1906 számú határozata ellen Székelylengyelfalva közbirtokossága beadja a következő felebbezést:

A határozat mindenek előtt sérelmes azért, hogy azt a közigazgatási erdészeti Bizottság az erdő közbirtokosságok meghallgatása, beleegyezése, jóváhagyása mellőzésével hozta meg.

Az 1879. évi XXXI. t. c. sem az 1898. évi XIX. t. c. sehol sem mondta ki, hogy az erdészeti közigazgatási bizottságnak joga volna olyan határozatot hozni, a melynek alapján az állami erdőkezelő személyzet fizetését az erdőbirtokosok terhére bármily ürügy alatt felemelje. Annál is inkább nem tehette azt jogosan, mert az 1879. évi XXXI. t. c. és 1898. évi XIX. t. c. cikkekben az állami erdőkezelésért az erdőbirtokosok által fizetendő évi járadékokat egy összegben állapította meg és így sem az erdészeti közigazgatási bizottságnak, sem pedig az erdőbirtokosoknak a törvényben meghatározott erdőkezelési költségeket emelni vagy leszállítani joga nincsen, annak eszközzése az illető szakminiszter előterjesztésére a törvényhozó testület hatáskörébe tartozik.

Nem találjuk indokoltnak és méltányosnak a m. kir. állami erdőhivatalnak a hatósági, járási erdőőrök és erdőszolgák járandóságainak felemelésére irányuló javaslatát, melynek alapján a hatósági, járási erdőőröknek törzs bérét az 1907. évi január hó 1-től kezdőleg 25 (huszonöt) százalékkal, a hatósági erdőszolgák törzs bérét pedig 20 (husz) százalékkal leendő emelését hozza javaslatba.

Szükségtelennek tartjuk, az állami erdőőrök fizetését és egyáltalán azok alkalmazását is. Ezzel csak terheink szaporodtak, de semmi előnyünkre nem voltak. A felügyeletük alatt álló erdő területeken eshető károkért nem felelősök, noha az erdőkezelési költségeket fizetjük eltartásukra. Ezek mellett tehát az erdőbirtokosok kénytelenek még külön birtokossági erdőőröket is alkalmazni és fizetni, a mi az erdőbirtokosokat külön terheli.

A hatósági erdőőrök valóságos teherkép nehezdednek erdőbirtokosságainkra, mert fizetésükön kívül az erdőbirtokosok költségén épített palotákat kapnak lakásul, failetményt, legeltetési jogokat élveznek anélkül, hogy ezekért nekünk erdőbirtokosoknak valamelyes közvetlen szolgáltatást tennének, avagy erdőink jókarban tartásáért felelősök volnának. Az erdőbirtokosoknak nincsenek alárendelve, azoktól nem függnek, az erdőbirtokosoktól csak a java-

dalmazásokat élvezik, de azokért semmi nemű szolgáltatást nem teljesítenek, hanem kizárólagosan az állami erdőhivatal szolgálatában és közvetlen rendelkezése alatt állanak. Miután a hatósági, járási erdőőrök és erdőszolgák a m. kir. erdőhivatalnak tesznek szolgáltatást és a hivatal keretébe tartoznak, fizetésüknek, járandóságainak felemeléséről, ha szükségét látja, gondoskodjék maga az állam, de azzal határozata alapján az erdészeti, közigazgatási bizottság ne terhelje az erdőbirtokosokat, annál is inkább, mert az erdőbirtokosok egy része ma holnap odajut, hogy az állami erdőkezelési költségeket is pótdoból kell hogy fedezze.

Ezek alapján tisztelettel kérjük az erdészeti közigazgatási bizottságnak 2150—1906 sz. határozatát megsemmisíteni; az abban a hatósági járási erdőőrök és erdőszolgák járandóságainak felemelésére irányuló határozatot, a mely szerint a hatósági járási erdőőröknek törzsbérét 1907. évi január hó 1-től kezdőleg 25 (huszonöt) százalékkal, a hatósági erdőszolgák törzsbérét pedig 20 (husz) százalékkal emelni határozta, hatályon kívül helyezze és a mennyiben a m. kir. földmívelésügyi Miniszter Ur Ö nagyméltósága a hatósági, járási erdőőrök és erdőszolgák járandóságainak felemelését szükségesnek látja az állam költségén az erdőbirtokosok megterhelése nélkül eszközölni méltóztatnék.

Bence Balázs
b. jegyző.

Orbán Ottó
b. elnök.

Ezennel felhívjuk a megyei közbirtokosságot, hogy ha nézeteinkben osztozva ezen felebbezésünkben foglaltakat magukéva tenni jónak látják, a törvényes időn belül ők is éljenek a felebbezés jogával.

Báró Orbán Ottó,
b. elnök.

Gazdakörök rovata.

Tejszövetkezetek jóvedelmének fokozása. Örömmel olvasom a „Székely-Udvarhely“ mult számában megjelent, turógyár és sertéshizlalda részvénytársaság alakuló közgyűléséről szóló tudósítást. Sok jót és szépet lehet várni ezen új intézménytől, hiszen szakemberek alakították. Az állam segítő keze sem fog elmaradni az bizonyos. A turógyár lesz hivatalva a tejszövetkezetektől átvenni a sovány tehén sajtot, azt feldolgozni és mint munkásturót értékesíteni. A sovány sajt értékesítésével a tejszövetkezetek a legnagyobb gondtól fognak megszabadulni. Teljesen a vezetők lelkiismeretes munkájától függ a siker.

Nehézséget egyelőre csupán abban látok, hogy sok lesz a tehén-tejből készült sovány sajt és kevés a zsíros juhsajt. Tudomásom szerint össze vásárolják a juhtejből készült zsíros sajtokat és a tejszövetkezetek sovány sajt készletét s a kettő összegyűréséből fogják előállítani az ugynevezett „munkás-turót.“ A tejszövetkezetek a vajkészítéssel egész éven át termelik a sovány sajtot; zsíros juhsajtot pedig télen nem lehet kapni, ezen körülménnyel jó lesz előre számotvetni.

A mult év tavaszán, midőn a Székelykeresztur vidékén levő tejszövetkezetek nem tudták, hogy mit csináljanak az összehalmozódott sok sovány sajttal, gondolkozni kezdtem én is, hogy mikép lehetne azt értékesíteni. Kiindulási alapom volt, hogy a soványsajt sok fehérjét tartalmaz s ha a hiányzó zsírt oleón és megfelelő mennyiségben lehetne hozzágyúrni, úgy tökéletes turót lehetne belőle készíteni.

Ezen az alapon kezdtem kísérleteimet. A kísérletek megtételéhez szükséges sajtot Sándor Géza, mint a siménfalvi tejszövetkezet elnöke, ingyen bocsátotta rendelkezésemre.

Kísérleteim igen jól sikerültek. Az első készítményemből megkínálva Székelykeresztur intelligens közönségének nagy részét, köztük két orvost s több inyenc nőt, mind elismerőleg nyilatkoztak turóm jóságáról.

Boldog voltam, hogy találmányommal nagy szolgáltatást fogok tenni az udvarhelymegyei tejszövetkezeteknek. Turómból mintát készítve, azonnal folyamodványt adtam be a miniszteriumba; kertem, hogy az udvarhelymegyei tejszövetkezeteknek engedjék meg az általam feltalált turó készítése és „Nyikómenti turó“ név alatt forgalomba hozatala.

Kérésre a mult év november havában kaptam választ, mely szerint az általam feltalált turót szabad készíteni és forgalomba hozni, azonban az élelmiszerek hamisításáról szóló törvény szigorú betartása mellett.

A törvény sokoldalu kikötéseinek egy kisebb szövetkezet igen nehezen tud eleget tenni. Egy gyár, hol állandó szakember dolgozik, hol az ellenőrzés nagyobb, a törvény követelményeinek könnyen meg tudna felelni. Így készíthetné, forgalomba hozhatná az általam feltalált turót.

A turó összetétele a következő:

1. Sovány sajt 4 kgr. á 40 f 1 K 60 fillér.
2. Kókuszszir 1 kgr. á 1 K 20 f 1 K 20 fillér.
3. Friss vaj egynegyed kgr. á 2 K 40 f 60 f.

Összes érték 3 K 40 f.

A sovány sajt kemény héját leszámítva, ezen keverék összegyűrés, kellő sózás mellett 5 kgr. igen izletes és jó turót ad. Egy kgr. turó tehát 68 fillérbe kerül. Értékesíteni lehet 100 százalék nyereséggel.

Kevés nyereség mellett kitűnő eledelhez jut nagyon olcsón a munkás nép

Találmányom alapján nagyon sokan készítettek turót. Szép sikert ért el Pálffy Dénes földbirtokos, ki a kobáttalvi tejszövetkezet tagjait megismertette terjesztette. Siménfalván Elekés Dénes gazdaköri elnök szintén nagyon sok turót készít találmányom alapján. Rozsonдай István, mint a magyarosi tejszövetkezet elnöke, községében megismertette találmányomat, a nép készíti és rendkívül nagyban fogyasztja ezen egészséges, tápláló és olcsó turót.

Találmányom alapján indulva, esetleges kísérletek után tökéletesítve, lehetne jóvedelmezővé, virágzóvá tenni a Székelyudvarhelyen létesített turógyárat és a turógyár biztosítan a tejszövetkezetek fennmaradását és fokozná azok jóvedelmét.

Szentannai Sámuel.

LEGUJABB.

A képviselőház csütörtöki ülésén két miniszter a jelenlegi kormány liberálisálláspontjáról, nagyjelentőségű és általános rokonszenvet keltett ki-jelentést tett. Günther igazságügyminiszter a sajtószabadság megóvására kijelentette: hogy az esküdtszékek hatáskörét semmi körülmények között megszükiteni nem fogja s a kíváncsok és szükséges sajtójogi vovella a preveniáló cenzurát semmiféle formában nem fogja hozzánc becsempészni. Revizió alá kerül ugyan a büntető perrendtartásnak a sajtó ügyeire vonatkozó része és a sajtóeljárás, de a kormányzat a főelveket az eljárás gyorsítása, a büntetések szigorítása, az esküdthiraszkodás minden befolyás ellen való biztosítása, végül pedig abban állapította meg, hogy a büntetés a valódi büntést érje.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a kivándorlásról és földmives szakszervezetekről tartott nagyszabású igazi liberális szellemű áthatott beszédet, melyet az egész Ház zajos éljenzéssel fogadott.

Wekerle miniszterelnök, Kossuth Ferenc és Darányi miniszterek, valamint Sztéryni, Popovits és Mezőssy államtitkárok február 28-án érkeztek Bécsbe, a kiegyezési tárgyalások kérdéseinek elintézése miatt. Az osztrák kormány hosszú lejárati szerződést követel, viszont a magyar kormány ragaszkodik ahhoz, hogy Ausztriával szemben a vámsorompók nélküli állapotot semmiesetre se köti le 1917-en, a külföldi szerződések lejártán túl terjedő időre. A döntő tárgyalások most serényen folynak, mert huszvéig okvetlen el kell dölni a kérdésnek: lehet-e a kiegyezés vagy nem? és ha nem lehet, akkor itthon az önálló vámterület felállítására vonatkozó tárgyalások kezdődnek meg.

Erősen tartja magát a hír, hogy gróf Andrássy belügyminiszter a jövő hét folyamán Bécsbe megy, hogy őfelségének az alkotmánybiztosítókra vonatkozó javaslatait jóváhagyás miatt bemutassa; az alkotmánybiztosítók, mint hírlik, a vármegei törvényhatóságok jogkörének kiszélesítésével is foglalkoznak; ezenfelül az országgyűlésre ruháznak oly jogokat, amelyek most a kormány hatáskörébe tartoznak; továbbá kiterjesztik a közigazgatási bíróság hatáskörét és külön bírósági intézményt állítanak be a hatósági összeütközések elbírálására; végül eltörlik a királybiztosi intézményt.

A már ismeretes Méray-Rakovszky-féle ügy február 28-án kardpárbajjal nyert elintézés. A felek négy ízben is hevesen összezsaptak; a párbajban Méray-Horváth Károly a jobb karján és vállán könnyű sebesülést kapott, míg Rakovszky csak néhány lapos vágással szabadult. A felek párbaj után, nem békültek ki.

A képviselőház szerdái e hó 6-ig nem tart ülést, csütörtökön kezdik meg a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Rp. Keserű labdacok,** a Bőmbölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

A jó urak hajba vannak,
Bor mellett most tanakodnak:
Melyik a nagyobb hazafi?
Virtusát most mutassa ki.

Mert itt a legjobb alkalom,
Most kapnak a jó szónokok;
Közelg a szabadság napja,
Ki legyen hát a szónoka?

Zavarban van a Bőmbölde
Hogy ki legyen a szócsove?
Nehéz itten a választás,
Hogy teljes legyen a hatás.

A koresmáros csak sunyitgat
Orra alatt csak hunyorgat:
Bár örök március volna
S benne sok tizenöt volna,
Akkor bora jobban fogyna!

Dr Veritas.

— **A Székelyföld közbirtokosaihoz.** Minthogy ezidőszent a politikai helyzetet nem tartom alkalomszerűnek arra, hogy e lapok hasábjain már régebben tervbe vett székely közbirtokossági küldöttséggel az illető minisztériumnak tisztelegjünk, másrészt a küldöttség szervezése sincs még véglegesítve, ezennel felkérem az összes székelyföldi közbirtokosságot, különösen pedig a t. elnök urakat, hívjanak össze a saját hatáskörükben gyűléseket, a melyeken a küldöttségben résztvevő tagjaikat megválasszák és azoknak neveit velem legkésőbb huszvéig, azaz április hó 5-ig, e lap szerkesztőségéhez címezve közölni sziveskedjenek. A gyülekezés helyét és idejét viszont én, szintén e lap útján, a kellő időben közzhírré fogom tenni. Kíváncsian azonban, hogy e küldöttség a képviselőház huszvéti szünete

után, azonnal utnak induljon, mert a halasztás a jó ügynek csak kárára lehetne. Hazafias tisztelettel: lenygyelfalvi báró Orbán Ottó.

— **Gábor Áron utolsó ágyuja.** Kézdivásárhelyt a városi iskola építésénél végzett ásatások alkalmával egy régi ágyu került ki a föld alól. Az ágyu, mint egykoru tanuk megállapították, a híres székely ágyuhős, Gábor Áron műhelyéből való és a kapituláció alkalmával kerülhetett a föld alá. A szépen megtisztított érdekes ereklyét most a kézdivásárhelyi városház tanácstermében helyezik el.

— **Városi közgyűlés** lesz kedden e hó 5-én, melynek egyetlen tárgyát az ujonnan választott állatorvos eskübevétele képezi.

— **Szabad Liceum.** A mára e hó 3-ára kitűzött Szabad Lyceumi felolvasás, melyen Solymossy Lajos igazgató-tanárnak kellett volna előadást tartani, ugyszintén a csütörtökre e hó 7-re hirdetett felolvasás sem fog megtartatni, miről az érdeklődők ez uton értesítettek.

— **Bérkocsisok figyelmébe.** A királyi főmérnökségnek lapunk mai számában megjelent hirdetését, illetve felhívását ajánljuk a bérkocsitulajdonosok külön figyelmébe.

— **Szent Antal estély** lesz ma vasárnap 3-án a róm. kath. gymnasium tornacsarnokában következő műsorral: I. Ének Szent Antalhoz, előadja Szabó Antal róm. kath. kántor. II. Ének Göllner Béla, Károly, Emil, Ernő és Tila, harmoniumon kíséri ifj. Göllner Béla. III. Felolvasást tart Oláh Dániel kadicfalvi róm. kath. plébános. IV. Tornajáték előadja: Fodor Ilona, Fülöp Erzsébet, Egyed Zsófia, Szentpály Vida, Bagossy Viola, Vas Amália, Solymossy Anna, Embery Lenke, Reiner Juliska, Cserey Gabriella, Persián Mária, Csehely Erzsike. V. Melodráma szavalja: Dobay Etelka, kíséri Kónya János és társai. VI. Hegedűl: Dezszy Lajos káplán és Ember Dezső. VII. A keresztfához megyek éneklő Szabó Antal r. kath. kántor. Az estély elnöke özv. Gonda Jenőné. Rendezők: özv. Tamásy Péterné és Zimny Ferencné. Kezdeté este 7 órakor.

— **Az „Első Székely Baromfitenyésztő Egyesület”** március hó 5-én, kedden délután 2 órakor, a vármegeház kistermében, választmányi ülést tart. Tárgy: a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása, az egylet évi költségvetésének tárgyalása.

— **Katolikus hitközségi közgyűlés.** E hó 10-én vasárnap délelőtt, mise után 11 órakor, a főgymnasium tornacsarnokában hitközségi közgyűlés lesz, melynek tárgya az egyháztanács és megyebíró megválasztása lesz.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Császár László székelyudvarhelyi kir. törvényszéki és Pulszky Mihály oklándi kir. járásbírói aljegyzőket jelenlegi alkalmazásuk helyén jegyzőkké nevezte ki.

— **A Polgári Önképző és segélyező egyesület** folyó hó 4-én a vásár közbejövetele miatt szokott fillérestélyt nem tartja meg és így folyó hó 11-én lesz az utolsó fillérestély igen érdekes műsorral, melyre előre is felhívja a közönség becses figyelmét a rendezőség.

— **A székelykereszturi tenyészállatkiállítás** febr. 28-án, a beállott kedvezőtlen időjárás miatt nem sikerült úgy, mint remélni lehetett volna, mert a távolabb eső vidékről sokakat visszatartott a beállott zord idő s így összesen 78 darabot hajtottak fel. Azonban a mi számban gyöngébb, eredményben annál kielégítőbb volt. Eladásra került 50 darab bika; 37 tenyésztésre 27208 K értékben; levágásra, illetve közfogyasztásra 13 darab 3780 K értékben; nagytenyésztő eladott 9 darabot, a többi eladás kistenyésztőkre jutott.

A földmívelésügyi minisztérium részéről Dr Koós Mihály miniszteri

tanácsos, a székelyföldi kirendeltség vezetője és Dr Lebenforst Ernő osztálytanácsos, a kolozsvári gazdasági egylettől Szász István voltak jelen a kiállításon.

A bíráló-bizottság Dr Damokos Andor alispán, Jakabffy Gábor és Hlatky Miklós gazdasági egyleti titkárból alakult meg.

Az első jutalomdíjat Sperker Ferenc szentdemeteri nagybirtokos, a másodikat özv. Somogyi Albertné, nagy-küküllőmegyei nyerte el. A kistenyésztők első díját Buzogány Áron ujszékelyi lakos, a másodikat Kovács Károly székelykereszturi lakos nyerte.

A kapcsolatos fafaragó kiállításon hat székelykereszturi fiu nyert elismerényt a fafaragásért u. m.: Patakfalvi Dénes, Patakfalvi József, Györfy Ferenc, Hodor László, Nagy László és Imre Károly. Ezen kívül kaptak elismerést: Demeter Elek, Marosi Dénes, Elekes Sándor, Elekes Miklós, Elekes Kálmán és Péter Pál Alsósiménfalváról; Lukácsi Mózes, Farkas Elek Székelyszentmiklósról; Simó Mózes, Bedő Ferenc, Major András, Lőrinc Domokos Csekefalváról.

Délben Walter vendéglőjében közbeled volt, melyen nagyszámú közönség vett részt; számos talpra esett pohárköszöntő hangzott el és a jó kedv olyan arányokat öltött, hogy sokan még a másnap reggelt is ott köszöntötték a vigasztalárságban.

— **Az iparosok és iparos ifjak** Szabad Lyceumának ez évi ciklusát befejező utolsó előadása vasárnap, e hó 3-án lesz, a szokott helyiségben. Ez alkalommal Major Lajos r. kath. főgymnasiumi tanár tart előadást és közreműködik a dalárda is.

— **Ápolónői tanfolyam Kézdivásárhelyen.** A kézdivásárhelyi Rudolf-kórházban ápolónői tanfolyam nyitattik. Pályázhatnak 18—40 éves tisztességes életű nők; a tanfolyam 3 hónapig tart, mely idő alatt a pályázók elsőrendű teljes ellátásban és 16 korona havi díjazásban részesülnek. A tanfolyam sikeres befejezése után a jelesebbek, mint kórházi ápolónők fognak alkalmaztatni s fizetésük a szolgálati időhöz képest 30 koronáig emelkedhetik. Jelentkezhetni naponként 8—9 óra között Kézdivásárhelyen, a Rudolf-kórháznál.

— **Gyümölcstenyésztési tanfolyamok.** Darányi földmívelésügyi miniszter ez évben is elrendelte, hogy falusi lelkészek részére a budapesti kertészeti tanintézetben és a kolozsvári kertgazdasági akadémián, a tor-dai kertmunkás iskolán és a kisszebeni faiskolán, rövid tavaszi gyümölcsestermi tanfolyamok tartassanak. A felveendő lelkészek és tanítók utiköltség- és napidíj segélyben részesítettek. A pályázati kérvények f. évi március hó 10-ig a földmívelésügyi minisztériumhoz küldendők be.

— **Temetkezési egyleti közgyűlés.** A székelyudvarhelyi róm. kath. jellegű első temetkezési egylet, mint lapunkban is jelezve volt, február 24-én tartotta meg évi közgyűlését, mintegy 300 tag jelenlétében. P. György József elnök jelentése szerint 1906. év folyamán az egyletbe belépett 125 új tag, meghalt 24 tag, önként kilépett 7. A tagok pontosabbak lévén a járulékok fizetésében, senki sem törültetett. Az elnöki jelentések során örömmel vették tudomásul, hogy a szabályok módosítását, mely szerint az egylet nemcsak székelyudvarhely városiakat, hanem vidékieket is vehet föl és hogy az esetenként fizetendő járulék 40—40 fillér marad, végül hogy a befizetett járulékok levonás nélkül kamatmentesen visszafizettetnek, a nagyméltóságú belügyminiszter ur jóváhagyta. Pénztáros jelentése szerint az elhalt 24 tag után az egylet fizetett 2715 K 60 fillért; pénztári készlet: az udvarhelymegyei takarékbán gyümölcsöző tőke, 3500 K. kézi pénztárban pedig 322 K 36 fillér. Jegyzővé újból Boldizsár Dénes nyug. tanító választott meg. Az indítványok során

elnök előrebocsátva azt, hogy 2 év alatt több kilépés és kizárás történt és pedig azért, mert nem bízva az egylet életképességében nem voltak hajlandók fizetni, azon indítványt tette, hogy az önként kilépett és kizárt tagok, látva az egylet növekedését, ha visszavételre jelentkeznek, egy éven belül, újabb tagsági díj befizetése nélkül, az általuk eddig befizetett járulékok javukra írva és a hatráleknak részletekben való lefizetése mellett az egyletbe visszavehető legyenek, a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A Szent Antal szegényeinek fára újabb 30 koronát szavazott meg a közgyűlés, mely a jegyzőkönyv hitelesítésére 4 tag kijelölése után véget ért.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** február 27-én tartotta ez évben első közgyűlését Tauszik B. Hugó kir. tanácsos elnökelete alatt. A beküldött tudósítást lapzárta után kaptuk és így csak jövő számunkban írhatunk róla részletebben.

— **A kereskedők és kereskedő ifjak** egyesülete e hó 28-án, kitünően sikerült estélyt rendezett, melyen Róth Frigyes és Esztergár Gerő sikerült szavalata egyforma nagy tetszéssel fogadtatott. Zimny Ferenc, a hallgatóság élénk érdeklődése mellett tartott felolvasást.

— **A közigazgatás egyszerűsítése.** A közigazgatási hatóságok kötelesek az embereket utbaigazítani, hogy mennyi idő alatt, minő felebbezással élhetnek és mely hatóságoknál kell a felebbezést benyújtani. Ez a rendelet nagyon fontos s a törvényhozásnak azt az akaratát igyekszik megvalósítani, hogy a közigazgatási eljárás minél egyszerűbb legyen és költséges jogtanácsosok igénybe vételét, amennyire csak lehet, mellőzhetővé tegye, emellett arra is alkalmas, hogy az emberek bizalmát a hatóságokkal szemben megszilárdítsa. A belügyminiszter konkrét ügyek elintézése közben arról győződött meg, hogy a közigazgatási hatóságok ezen rendelkezés ellen, hanyagságból vétenek. Ezért felszólította a törvényhatóságokat, hogy az alárendelt hatóságokat és hivatalokat az eljárási szabályok szigorú megtartására utasítsák s szükség esetén a mulasztásokat meg is torolják. Maga a miniszter kijelenti, hogy az erre vonatkozó panaszokat jövőre a legszigorubban fogja elbírálni.

— **Hogy miért Zoltán-féle?** Hát azért, mert ize, szaga nincs, a tápereje igen nagy, a gyermek és felnőtt szívesen veszi. Ezért, ha Csukamájolajról van szó, az csak a Zoltán-féle lehet, mely üvegenként 2 koronáért kapható a gyógyszerárakban vagy Zoltán Béla gyógyszerárában Budapesten, V. ker., Szabadság-ter.

— **Tenyészállat vásár.** Segesvár városának kormányhatóságilag engedélyezett tenyészállat vására f. hó 12-én fog az új marhavásártéren megtartatni. Helypénzek vagy más díjak nem szednek; díjakban csakis Nagy-küküllő vármegyei tenyésztők részesíthetők. A városi tenyészállatvásárral kapcsolatosan segesvári tenyészállat díjazás is fog tartatni. A marhalevel feltétlenül elhozandó. A vásár alkalmával községek és földbirtokosok tenyészállatokban szűkségüket fedezhetik.

— **Kuriózműp** meg kell említeni, hogy az utóbbi években nem okoz már gondot az uriaszonyoknak karácsonyi ajándék kiválasztása. Az ember ir Kecksemétre, megrendel egy kosár Első Alföldi Cognacgyárt. gyártotta Menyecske-likört, mely az asszonyoknak legkedvesebb ajándékuk.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

Gy. K. F. A hiányzó lapokat elküldöttük. Meggyőződésünk szerint a lapok pontosan beérkeztek az illető postahivatalhoz és onnan a rendes uton kiadattak. Hogy mégis hol maradtak, azt a megindítandó vizsgálat fogja kideríteni. Ujabbban is kérjük ügyönt, mint előfizetőinket általában, hogy ha a lapot nem kapják pontosan, esetéről-esetre azonnal jelentsek be hozzánk, hogy illetékes helyen intézkedhessünk.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

KÖZGAZDASÁG.

— Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten budapesti központi irodájának (V. Mérleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatok Budapestén

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva . . .	150.—	154.—
Finom szesz adózatlanul . . .	50.—50	54.—50
Nyers szesz adózva	147.—	149.—
Denaturált szesz	40.—	42.—

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültnék, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeiknek megfelelhessenek. Különösen ők találhatnak tehát a Scott-féle Emulsio-ban egy valósággal felülmúlhatatlan táp- és erősítő szert.

A legjobb gyógy-csukamájolajból alposophorsavas mész és nátron hozzáadásával készülve, feltétlenül jóízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszti és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsio segítségével megszüntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. A Scott-féle Emulsio sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamáj-olaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszertára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

A székelyudvarhelyi kerületi betegsegélyező pénztár elnökétől.

204—907. sz.

Pályázat szolgai állásra.

A vezetésem alatt álló székelyudvarhelyi kerületi betegsegélyező pénztárnál elhalálozás folytán megüresedett szolgai állásra ezennel pályázatot hirdetek s felkérem mindazokat, akik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy saját kezűleg irt pályázati kérvényüket hozzám 1907. március hó 15-én déli 12 óráig annál is inkább adják be, mivel a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás havi 30 korona utólagos fizetéssel jár s a szolga legfőbb kötelessége a tagsági járulékoknak a város területén való behajtása.

A további teendőkről a hivatalos helyiségben a pénztárnok és ellenőr ad felvilágosítást.

Az állás betöltése igazgatósági ülésen történik.

Székelyudvarhelyt, 1907. márc. 1.

Betegh Pál,
igazgató-elnök.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, a helybeli vasuti állomáson egy

gabonarakta

pittet, melynek fölépítésére ezennel

ujlag árlejtést hirdet. Az összes munkálatokra szóló zárt ajánlatok f. évi márc. hó 16-án déli 12 óráig nyújtandók be nevezett szövetkezet igazgatóságához. Később érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe. A gabonarakta építési tervrajza, műszaki leírása és szerződési feltételei naponként d. e. a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlattevők, a mennyiben vállalkoznak, a feltételeknek kötelesek magukat alávetni és építési árgységeiket a szövetkezet által rendelkezésükre bocsátandó költségvetési úrlapon írva beadni.

Székelyudvarhely, 1906. márc. 2.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Felhívás.

Mindazokat, akik a kir. államépítészeti hivatal mérnökeinek fuvarozását elvállalni hajlandók, felhívom jelentkezzenek említett hivatalnál Szent Imre-utca 12. szám I. emelet) mielőbb, a hol a feltételek közzétetnek.

Székelyudvarhelyt, 1907. márc. 1.

Szobótka Rezső,
kir. főmérnök.

Eladó ház.

Székelyudvarhelyt, a Bálint-utca 8. szám alatt levő ház — vidékre való költözés miatt — azonnal eladó. Bővebb értesítést ifj. Dávid Domokosné aszszonyánál Küküllő-utca 31. szám alatt (Szombatfalva városrészben) nyerhetni.

Szövetkezetek és kereskedők figyelmébe!

Legkiválóbb minőségű főzött-ecet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt kapható.

Helyben 5 literes rendelés díjmentesen házhoz szállítatik.

Nagyobb mennyiségű ecet megrendelésnél előnyös árengedmény. Mintát szívesen küldenek.

**STOCK-COGNAC
MEDICINAL**

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

**GAMIS és
STOCK**

pároló-telepe

FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

„Eredeti Singer” varrógépek

a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég raktárában rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

A varrógépek bármikor vételkötelezettség nélkül is kipróbálhatók.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az „Eredeti Singer” cég megbízottja

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

**Réthy-féle
pemetefü
cukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el

Óriási siker!

„Antinicotin”
szivarka hüvely
= szivar dobozokban.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos utca 27. szám alatt)

ugy palack mint hordó

BOROK

legolcsóbban kaphatók.

Megrendelésre bármely faj palack borok hozathatók. Vételnél hordóért literenként 13 fillér letét adandó. Hordók 3 hónapon belül sértetlen tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek

Üzletáthelyezés!

Petrozsényi község-raktár! Legolcsóbb árak!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Legkiválóbb valódi angol és magyar rumok különlegeségei, batéliákban és kimérve, ugyisint minden fajta likörök, a legjobb és leghíresebb tea-kanna jegyű teák, tea-sütemények és szalon cukorkák nagyraktára.

Mindig friss fűszerárak

Képréma készítés!

Ablaküvegezés

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1907.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.